

Nr 165

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående rekryteringen av polispersonal i Stockholm.

(5:e avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Per-Olof Hanson* och fru *Gärde Widemar* (I: 270) och den andra inom andra kammaren av herr *Kollberg* (II: 334), har hemställts, att riksdagen måtte bemyndiga Kungl. Maj:t att inför den svårartade krissituationen på kriminalpolitikens område efter förhandlingar med berörda polisorganisationer utfärda sådana särskilda lönebestämmelser för polispersonalen i Stockholm att rekryteringsbehovet snabbt kan fyllas.

Beträffande motiveringen för ifrågavarande förslag får utskottet hänvisa till motionen I: 270.

Utskottet. Det i motionerna framställda yrkandet avser att riksdagen skulle bemyndiga Kungl. Maj:t att efter förhandlingar med vederbörande personalorganisationer utfärda särskilda lönebestämmelser för polispersonalen i Stockholm. Utskottet vill i anledning härav uttala, att utskottet inte anser sig kunna biträda ett yrkande av denna innebörd. Bl. a. kan utskottet nämligen inte finna påkallat att riksdagen skulle på förhand binda Kungl. Maj:t med avseende å inriktningen av löneförhandlingar med en viss personalgrupp på sätt i motionerna åsyftas. Utskottet finner sig därför böra avstyrka ifrågavarande motionsyrkande.

I anledning av de i motionerna anförda uppgifterna angående antalet vakanser inom Stockholmspolisen, vilka uppgifter hänför sig till tidpunkten för motionernas väckande i januari 1959, har utskottet under hand inhämtat vissa uppgifter angående nuläget. Dessa uppgifter ger vid handen att antalet vakanser f. n. väsentligt understiger det i motionerna angivna och att en förbättring i rekryteringsläget kan anses ha inträtt under de senaste åren.

Utskottet vill i övrigt erinra om att utskottet i fjol haft att taga ställning till ett motionsyrkande av i huvudsak samma innebörd som det nu föreliggande. Utskottet avstyrkte i sitt av riksdagen godkända utlåtande 1958: B14 motionsyrkandet under hänvisning till vissa pågående utredningar, nämligen den år 1956 tillkallade polisverksamhetsutredningen samt 1958 års utredning angående arbetsförhållandena vid polisväsendet. Då frågan nu återkommer kan utskottet — under framhållande av att nämnda ut-

redningar inte slutförts — inskränka sig till att åberopa sitt nyssnämnda utlåtande. Utskottet vill härvid liksom i följ framhålla att utskottet inte förbiser betydelsen av tillfredsställande rekryteringsförhållanden för huvudstadens poliskår.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,
att motionerna I: 270 och II: 334 icke må av riksdagen
bifallas.

Stockholm den 24 november 1959

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit
från första kammaren: herrar Näsström, Gillström, Einar Persson,
Ivar Johansson, Birger Andersson, fröken Andersson, herrar Thun, Pålsson,
Axel Johannes Andersson, Rikard Svensson, fru Wallentheim, herrar Söder-
berg, Herbert Larsson och Nestrup; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Åkerström,
Petterson i Degerfors, Malmborg, Rubbestad, Staxäng, Gustafsson i Stock-
holm, Svensson i Stenkyrka, Karlsson i Olofström, Wedén, Almgren, Boh-
man, Johansson i Norrköping, fröken Vinge och herr Gustafsson i Udde-
valla.

Reservationer

1) av herrar *Axel Johannes Andersson, Nestrup, Wedén och fröken Vinge*, vilka ansett att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Det i motionerna framställda yrkandet avser, att riksdagen skall be-
myndiga Kungl. Maj:t att efter förhandlingar med vederbörande personal-
organisationer utfärda särskilda lönebestämmelser för polispersonalen i
Stockholm. I motionerna motiveras detta yrkande med den stora personal-
brist som för närvarande råder inom Stockholmspolisen samt de ständigt
växande arbetsuppgifterna. Utskottet vill för sin del understryka det otill-
fredsställande i Stockholmspolisens underbemanning. Stockholm har i dag
inte fler poliser än för 10 år sedan och ändå har de arbetsuppgifter som

å ligger poliskåren mångdubblats. Även om man bortser från den på senare år starkt tilltagande brottsligheten skulle det ändå funnits behov av en väsentligt större polisstyrka än den nuvarande. Härför talar bl. a. det kraftigt utökade gatunätet och den under de senaste 10 åren våldsamt expanderande bilismen. När därtill kommer att brottsligheten bland de yngre årgångarna stigit så kraftigt som varit fallet, måste de helt otillräckliga resurserna hos polisen betraktas med den största oro.

Jämfört med situationen i slutet av 1957 har läget beträffande rekryteringen delvis förbättrats. Sålunda redovisade (Stockholmspolisen den 1 dec. 1957 272 vakanser medan man i början av november i år kommit ned till 174 vakanser (varav 35 på statspolisen). Det något förbättrade rekryteringsläget under 1958 torde främst sammanhånga med den allmänna försvagningen på arbetsmarknaden. Trots denna förbättring är läget dock långt ifrån tillfredsställande. Belysande för det prekära läget är att övertidstjänstgöring måst tillgripas i mycket stor omfattning. Mycket ofta tjänstgör t. ex. patrullerande konstaplar praktiskt taget regelbundet två åttatimmarspass per vecka utöver den ordinarie tjänstgöringstiden. Inte sällan förekommer ännu mer omfattande övertid. Det olämpliga häri torde inte behöva närmare utvecklas. Inte minst medför det allvarliga risker för en oförsvarlig nedslitning av personalen.

Det måste vidare starkt understrykas att antalet vakanser icke ger ett rättvisande besked om polisbristens totala omfattning. Med hänsyn till att man sedan åtskilliga år inte på långt när lyckats finna personal till förefintliga tjänster har bestämmande myndigheter icke funnit anledning att inrätta nya tjänster. För att uppnå en nöjaktig polisbevakning i Stockholm är det sålunda långt ifrån tillräckligt att fylla nuvarande vakanser. Nu förefintliga antalet tjänster skulle behöva utökas med förmodligen 20 à 25 procent.

Utskottet vill därför i anslutning till motionärernas förslag uttala sig för att Kungl. Maj:t måtte vid förhandlingar om anställningsförhållandena med berörda polisorganisationer beakta de svårartade brottslighets- och ordningsproblem som råder i Stockholm samt medverka till genomförande av effektiva åtgärder som kan vara ägnade att förbättra rekryteringen av polispersonal i Stockholm.

Med hänsyn till att de med polisbristen sammanhängande problemen blivit så svårartade anser utskottet att även löneförhållandena bör komma med i bilden eftersom lönen spelar en icke oväsentlig roll som rekryteringsstimulerande faktor. Utskottet vill i detta sammanhang betona att statsmakterna, som ytterst har att bära ansvaret för de brottsförebyggande åtgärderna och ordningens upprätthållande, också måste tillse att villkoren för polispersonalens rekrytering anpassas med hänsyn härtill. Polisituationen i Stockholm torde emellertid enligt utskottets mening icke endast vara en fråga om personalresurser. Inledningsvis har framhållits, att per-

sonalstyrkan i dag icke är större än den var för 10 år sedan trots att arbetsuppgifterna under motsvarande tid väsentligt ökat. Detta behöver emellertid inte kräva en nyrekrytering i direkt proportion till de ökade arbetsuppgifterna. Det torde nämligen finnas möjligheter för ingripande rationaliseringar och förenklingar i det nuvarande polisarbetet och i den lagstiftning som reglerar polisens arbete. Utskottet vill härvid bl. a. erinra om det beslut som fattades av årets vårriksdag angående en utredning av möjligheterna att införa s. k. polisbötesystem för felparkering. Medan antalet parkeringsförseelser i Stockholm 1950 var 16 000 hade antalet 1958 stigit till 80 000, 1959 till 120 000 och för 1960 beräknar man att antalet parkeringsförseelser skall bli 200 000. Att under sådana förhållanden handlägga parkeringsförseelser enligt samma bestämmelser som tidigare förefaller utskottet helt orimligt. Det föreslagna polisbötesförfarandet — som i korthet innebär, att en felparkerare kan erlægga sina böter på platsen direkt till polisman eller genom inbetalning på närmaste postkontor — kommer att innebära en väsentlig förenkling i förhållande till det nuvarande tidsödande delgivningsförfarandet. Utskottet vill därför uttrycka den förhoppningen att den begärda utredningen snarast slutföres och att polisbötesystemet därefter så snart som möjligt introduceras. Angelägenheten härav har starkt understrukits från polishåll. Samtidigt har man även pekat på andra rationaliseringsmöjligheter, vilka endast skulle kräva smärre ingrepp i den nuvarande lagstiftningen och knappast erfordra några längre utredningar.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,
att riksdagen må, i anledning av motionerna I: 270 och II: 334, i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anför.»

2) av fru *Wallentheim*.